

NIEUWSBRIEF

Nummer 10, februari 2013

Inhoud nieuwsbrief

- De MDI in 2013
- Stand van zaken drugsmarkten
- Toename gebruik GBL
- Problematische GHB-gebruikers
- Landelijk spreekuur Partydrugs
- Spice
- Casusbeschrijving
- Nationaal Expertisecentrum Tabak
- Publicaties
- Agenda

De MDI in 2013

Sinds de oprichting van de Monitor Drugsincidenten in 2009 heeft VWS jaarlijks afgewogen of de subsidie voor het nieuwe jaar opnieuw werd toegekend. Wij zijn heel verheugd dat sinds dit jaar de jaarlijkse projectsubsidie is omgezet in een structurele subsidie, zonder einddatum. Die stap toont dat VWS de verzamelde informatie als waardevol beschouwt, en dat is mede mogelijk door de stabiele aanlevering van de incidenten door de MDI deelnemers en de overige netwerkleden, die wij daarvoor zeer erkentelijk zijn.

Vanwege het nu permanente karakter van de monitor vinden we het belangrijk om een aantal zaken te optimaliseren. Ten eerste hebben we gezorgd voor een meer flexibele website, waardoor we beter in staat zijn om aan eventuele wensen van lokale deelnemers tegemoet te komen. Deelnemende instanties kunnen nu, als ze willen, zelf hun data beheren. Ook kunnen bijvoorbeeld extra vragen worden toegevoegd ten behoeve van de eigen registratie of voor lokaal onderzoek. De nieuwe site is een paar weken geleden gelanceerd en is qua vormgeving een exacte kopie van de oude website. Daarnaast willen we in 2013 inventariseren of er binnen het MDI netwerk behoefte is aan een korte (opfris)cursus over de herkenning en behandeling van drugsincidenten en/of andere specifieke vragen hieromtrent. Als deze behoefte er is, dan gaan we graag aan de slag met de ontwikkeling van een dergelijke cursus.

Stand van zaken drugsmarkten

Er zijn nog steeds veel hooggedoseerde XTC-tabletten op de markt. De gemiddelde hoeveelheid MDMA in een XTC-tablet is historisch hoog. Onlangs werden bij het DIMS twee tabletten aangeleverd met ruim 300mg MDMA, wat bijna 100mg meer is dan de hoogst gedoseerde tablet die daarvoor was aangetroffen. We hebben alle MDI- en DIMS deelnemers hiervan via een interne waarschuwing op de hoogte gebracht. Alertheid is vooral geboden bij symptomen van hyperthermie, tachycardie en bewusteloosheid na het slikken van XTC.

De afgelopen jaren waren zowel de ketamine- als de LSD-markt erg zuiver, dat wil zeggen dat alle ingeleverde monsters ook daadwerkelijk de stoffen ketamine of LSD bevatten. De laatste maanden worden er echter steeds vaker ketamine monsters bij het DIMS ingeleverd die in plaats van ketamine de stoffen metoxetamine of 4-MEC bevatten (middelen met een vergelijkbare werking als ketamine). LSD papertrips bevatten af en toe NBOMe varianten, wat andere tripmiddelen zijn dan de traditionele LSD, maar niet met een hoger risico. Nog een opvallende marktontwikkeling is dat mensen hun drugs, in plaats van bij een dealer, steeds vaker via internet verkrijgen.

Toename gebruik van GBL

Het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs (CAM) signaleert een toename van het gebruik van de drug GBL. GBL (gamma-butyrolacton) is de belangrijkste grondstof voor GHB. GBL kan echter ook direct worden ingenomen. Dit is gevaarlijk omdat het onverdund irritatie en beschadiging van de slokdarm en maag kan veroorzaken en daarnaast is GBL potenter, het werkt sneller dan GHB. In het lichaam wordt GBL omgezet in GHB.

Wij willen monitoren of deze verschuiving wellicht ook zichtbaar is in het aantal gezondheidsincidenten. Als een patiënt (of diens omgeving) aangeeft GBL gebruikt te hebben, maakt u hiervan dan svp een melding op het invulformulier.

Problematische GHB-gebruikers

Onlangs is het boek "[Insluiten of heenzenden problematische GHB-gebruikers op politiebureaus, in bewaring en in verzekering](#)" verschenen. Het onderzoek laat zien dat problematische GHB-gebruikers die in aanraking komen met de politie geen homogeen gezelschap vormen. Het betreffen wel voornamelijk autochtone jongens/mannen. 9 van de 10 gebruikers zijn te verdelen over vier typen; klassieke verslaafden, straatjongeren, uitgaanders en thuisgebruikers. Soms domineert in een provincie een bepaald type, veel vaker is sprake van meerdere typen binnen dezelfde provincie en opvallend is de soms sterke regionale variatie binnen een provincie. De landelijke aantallen GHB-gebruikers die in de politiecel terechtkomen worden geschat op rond de 420 (inclusief herhalingsgevallen) in 2010 en 570 gevallen in 2011. Hiervan wordt ongeveer 70% ingesloten bij de arrestantenzorg, maar ook hier zijn er grote regionale verschillen. Zo lijkt het er bijvoorbeeld op dat in bepaalde regio's forensisch artsen in medisch gezien vergelijkbare gevallen sneller adviseren tegen insluiting dan hun collega's elders in het land. De vraag of er voldoende celcapaciteit is voor problematische GHB-gebruikers die medisch gezien een risico vormen, maar op grond van de aard en de ernst van hun delict ingesloten zouden moeten worden, is lastig te beantwoorden. Binnen penitentiaire inrichtingen zijn op het moment drie bedden beschikbaar voor GHB-verslaafden en dat lijkt te volstaan.

De aard en omvang van de GHB-problematiek is erg verschillende tussen regio's; in de ene regio gaat het primair om gezondheidsproblemen (onwelwording, outgaan), in de andere regio meer om overlast en soms ook om hardnekkige recidivisten. In het algemeen geldt dat hoe groter de (ervaren) problematiek, hoe meer overleg en samenwerking tussen politie en andere (medische) instanties op dit terrein en ook hoe meer tevreden men hierover is. Wat betreft de knelpunten in de samenwerking tussen politie en hulpverlening (o.a. de bescherming van privacygevoelige informatie, het afschuiven van verantwoordelijkheid, de toereikendheid van medische voorzieningen en kennishiaten bij arrestantenzorg en politie op straat) kunnen regio's veel van elkaar leren. Het onderzoek laat zien dat er behoefte is aan een eenduidige, praktisch werkbare en landelijk toepasbare definitie van 'problematisch GHB-gebruik', omdat zo'n definitie een cruciale voorwaarde is voor een betere registratie en monitoring van deze groep arrestanten.

Landelijk spreekuur Partydrugs

In Haarlem houdt verslavingsarts Gerard Alderliefste van de Instelling voor verslavingszorg de Brijder al enkele jaren [spreekuur](#) voor mensen die hardnekkige, medische klachten hebben na het gebruik van drugs (inclusief partydrugs en blowen). Veel door drugs veroorzaakte klachten gaan vanzelf weer voorbij, maar soms kunnen klachten jaren aanhouden, ook wanneer het gebruik al lang is gestaakt. Medische en/of psychische behandeling is dan noodzakelijk. Vaak gaat een 'bad-trip' na gebruik van ecstasy of andere hallucinogenen (paddo's, cannabis, LSD) vooraf aan de klachten en meestal zijn meerdere middelen tegelijk gebruikt. Veel genoemde problemen zijn: angst, paniek, depressie, het gevoel dat de wereld "vreemd" is (derealisatie), gevoel alsof men het eigen lichaam als vreemd ervaart (depersonalisatie) en Hallucinogen Persisting Perception Disorder (HPPD). In HPPD staan problemen bij het zien centraal: bijvoorbeeld visueel snow (sneeuwbeelden), nabeelden of trillende beelden. Verder komen geregeld een slechte concentratie, verminderd geheugen en klachten in het hoofd (schokken, duizelingen, gevoel dat de hersens schrompelen of dat er lucht in het hoofd zit) voor. Typisch is dat de patiënten al jaren in het medisch circuit rondlopen en zich onbegrepen voelen. Voor hen kan doorverwijzing naar dit spreekuur zinvol zijn.

Spice

Spice, K2 of synthetische cannabis, is een mix van kruiden en gedroogd plantenmateriaal waarop synthetische cannabinoïden zijn gespoten, die chemisch gelijk zijn aan THC. De korte-termijn effecten omvatten controleverlies, niet meer voelen van pijn, agitatie, bleekheid, misselijkheid, transpireren, ongecontroleerde bewegingen, verhoogde bloeddruk en hartslag, paranoia en hallucinaties. In Nederland wordt zelden Spice aangetroffen, maar in bijvoorbeeld Amerika veroorzaakt het veel gezondheidsproblemen. Afgelopen december verscheen het Dawn (Drug Abuse Warning Network) [rapport](#). Uit het onderzoek blijkt dat in 2010 in Amerika 11.000 mensen op de SEH zijn opgenomen met een intoxicatie onder invloed van synthetische cannabinoïden. Het betreft veel jonge mensen; een derde was in de leeftijd van 12 tot 17 jaar.

Casus: Grote onrust na toediening Narcan

112 melding: vrouw onwel geworden in de trein. Bij aankomst van de ambulance was EMV erg laag; patiënte had wel eigen ademhaling. Met spoed naar ziekenhuis gereden. Onderweg EMV van 1-1-1 en pinpoint pupillen; daarop 0,4mg Narcan IV gegeven waarop omslag naar agressieve, zeer onrustige patiënt.

Ziekenhuis

Een 39-jarige vrouw met een voorgeschiedenis van drugsafhankelijkheid (cocaïne, heroïne methadon), borderline persoonlijkheidsstoornis en postnatale depressie. Huisarts spreekt van moedeloze chronische situatie en geeft aan dat patiënte verschillende medicijnen gebruikt, waaronder methadon (1dd 8tbl 5mg), diazepam en amitripyline. Algemeen lichamelijk onderzoek wijst uit: rustige ademhaling, pols van 125/min en zuurstofsaturatie van 99%. De EMV is gestegen naar E4M6V2 en de pupillen zijn 3mm. Patiënte heeft een laag lichaamsgewicht en is enorm onrustig; zwaait met armen en benen. Er worden geen aanwijzingen gevonden voor IV-drugsgebruik. Het veneuze arteriële bloedgas toont de volgende uitslagen: pH 7,34, pCO₂ 6,3 kPa, pO₂ 2,6 kPa en bicarbonaat 25 mmol/l. Een urine screening is positief voor alle reguliere drugs: amfetamine, cocaïne, opioïden, cannabis en benzo's. De methadonspiegel is 128µg/l; dit is toxisch, zeker gezien het lage lichaamsgewicht.

Werkdiagnose

Auto intoxicatie met methadon (en daarnaast ook andere drugs) en daarbij agressie en onrust na toegediende Narcan.

Beloop

Nadat de Narcan was uitgewerkt keerde patiënt terug in comateuze toestand. Zij had een vrije ademhaling, pinpoint pupillen (wel lichtreactief) en was gedurende observatie respiratoir stabiel. Er is overleg geweest met de afdeling psychiatrie en IBS wordt aangevraagd.

Beleid

Opname interne. Psychiatrie in consult gevraagd. Eigen medicatie tot nader orde stop. Psychiatrie geeft noodplan medicamenteus. Patiënte mag tegen worden gehouden, eventueel met beveiliging. Aanmoedigen tot drinken. Waakinfuus 1,5L NaCl/24uur.

Conclusie: Het toedienen van een volledige ampul Narcan bij een reguliere gebruiker van methadon kan veel onrust en agressie bij de patiënte veroorzaken. Beter is het om Narcan te titreren. Omdat de halfwaardetijd van de morfine-achtige langer is dan die van Narcan, is de kans groot dat de patiënte weer inslaapt zodra de Narcan is uitgewerkt. Bij respiratoire insufficiëntie is het medisch veiliger om te intuberen.

Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging

Per 1 januari 2013 is bij het Trimbos-instituut het Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging (NET) opgericht. Het NET ontwikkelt, implementeert en verspreidt kennis en expertise over tabak. Door voorlichting aan algemeen publiek en samenwerking met professionals, wetenschap en overheden wil het NET bijdragen

aan minder ziekte en sterfte door tabaksgebruik. Met het besluit van de ministerraad om de leeftijdsgrens voor verkoop van sigaretten te verhogen naar 18 jaar wordt volgens het NET een duidelijk signaal afgegeven dat roken grote risico's heeft voor jongeren. Meer informatie over het NET is te vinden op www.trimbos.nl/projecten-en-onderzoek/net. Opgeven voor de nieuwsbrief voor professionals kan [hier](#).

Publicaties

- [Teri M Woo et al.](#) "How high do they look?": identification and treatment of common ingestions in adolescents. *J Pediatr Health Care.* (2013)27(2):135-44.
- [William E Fantegrossi et al.](#) In vivo Effects of Abused 'Bath Salt' Constituent 3,4-methylenedioxypyrovalerone (MDPV) in Mice: Drug Discrimination, Thermoregulation, and Locomotor Activity. *Neuropsychopharmacology* (2013) 38, 563–573.
- [Michael H Baumann et al.](#) Powerful Cocaine-Like Actions of 3,4-Methylenedioxypyrovalerone (MDPV), a Principal Constituent of Psychoactive 'Bath Salts' Products. *Neuropsychopharmacology* (2013) 38, 552-562.
- [Jan van Amsterdam et al.](#) Generic legislation of new psychoactive drugs. *Journal of Psychopharmacology* (2013) 0, 1-8.
- [Tibor Brunt et al.](#) Sociodemographic and substance use characteristics of gamma hydroxybutyrate (GHB) dependent inpatients and associations with dependence severity. *Drug and Alcohol Dependence* (2013) 0, 1-4.
- [Laura Hondebrink et al.](#) Additive inhibition of human $\alpha_1\beta_2\gamma_2$ GABA_A receptors by mixtures of commonly used drugs of abuse. *Neurotoxicology* (2013) 35, 23-29.

Agenda

19 mrt NISPA [symposium](#) "State of the art congres GHB-monitor"

28 mrt VVGN [symposium](#) "Acute situaties bij alcohol- en drugsgebruik"

Heeft u interessante casussen, informatie of artikelen die te maken hebben met drugs of het herkennen of behandelen van drugsincidenten? Wanneer u deze naar ons opstuurt, verspreiden wij de informatie in het netwerk.

De informatie in deze nieuwsbrief is uitsluitend bestemd voor deelnemers aangesloten bij het netwerk van de Monitor Drugsincidenten. Het is niet toegestaan de informatie openbaar te maken, te kopiëren, te verspreiden of anderszins actie te ondernemen op basis van de informatie.